

Megjelenik hetenként kétszer
csütörtökön és vasárnap

Főszerkesztő és kiadó:
CSUKOVITS JÁNOS.

Felelős szerkesztő:
MAURER NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sopron, Ferenc József-tér

Városi és megyei
TELEFON 394. SZÁM.

ÚJ ÉLETT

Társadalmi és ismeretterjesztő lap.

Előfizetési ár:

Negyed évre . . . 2.—
Fél évre 4.—
Egész évre . . . K 8.—

Egyes szám ára 8 fill.
Egy óra . . . 70 fill.

Hirdetéseket a lap kiadó-
hivatala megegyezés szerint
felvesz.

Kéziratokat nem adunk vissza

A lengyelek.

A világháborúnak igen sok tekintetben egészen más eredményei lesznek, mint ahogy azok a hadüzenet alkalmával a hadviselő ellenfelek vezetői maguknak elképzelték. Mi például föltétlenül jogos felháborodásban egyszerűen természeti létjogunkat akartuk érvényesíteni s Szerbiában az orgyilkosok fajzatát, melyet jórészen oroszország vezetői szerveztek és pénzelték, széttiporni. Arról, hogy nekünk szerb komitácsi polgártársokra szükségünk volna, sem felülről nem hallottunk, sem a nemzetnek arra legcsekélyebb óhaja nem volt. Megelégedtünk az általuk tenyésztett sertésekkel, amelyeket elég uriasan szoktunk volt megfizetni. Hogy Oroszországtól elvegyünk egy a zsidókkal meglehetősen benépesedett vagy azoktól ment darabkát, arról meg egyáltalán senki nem álmodott. És ime, halálos ellenségeink majdnem megmagyarázhatatlan okból, ebbe is belekényszerítettek bennünket. Talán azon alapelv érvényesülése alapján: „*akit az Isten meg akar verni, annak előbb az eszét veszi el!*” Ugy látszik, hogy az orosz vezetőségen, — hangsúlyozzuk ezt a szót, mert a szegény nép abban

ártatlan. — ez az igazság teljesedett. Előttünk azonban az eszményekben a keresztény világfelfogáson alapulva egy másik igazság is kézzelfoghatólag kibontakozik: *az emberiséget kormányzó isteni gondviselés, amely a megtörtént rosszat is úgy tudja beilleszteni eszközei közé, hogy akarva nem akarva az általa kitűzött célt szolgálják, s az általa előre megállapított eredményt létrehozzák.*

Igy látunk e világháboruban előreszámításon kívül egy soká letiport nemzetet börtönéből kilépni, rabszolgabilincseitől megszabadulni s a szabadság és kulturális élet tiszta, éltető levegőjéhez jutni: *a lengyel nemzetet!*

Bennünket régi emlékek fűznek a lengyel nemzethez. 1370-ben, tehát 545 évvel ezelőtt tették Krakóban Nagy Lajos királyunk fejére a lengyel királyi koronát. Jókai szerint akkoriban: „a lengyel fővárosokban magyar királyi udvarok, s magyar fővárosokban lengyel országgyűlések tartattak.” Lelkesedést szült ez a tény, nyomot hagyott nemzetünk lelkületében, de a köteletől nem sok öröm fakadt. A költőnek az a mondása: „Átok veri rég a magyart, hogy az soha össze nem tart”, sokkal jobban illett a lengyelekre; s főleg nemesi osztályának folytonos egyenet-

lensége volt a lengyel nemzet szabadságának. függetlenségének s boldogságának a sirásója. Jaj a nemzetnek, ha polgárainak szabadsága törvényes *szabadossággá* fajul!

Érdekes adomát olvasunk a lengyel nemesek korlátlan „*veto*”-járól, ellenmondási jogáról. Egy országgyűlésen a rendek nem bírtak határozathoz jutni, mert egy vén nemes közülök szavazáskor mindig ellentmondott. A többi mind egyetértett, csupán az akarta azáltal érvényesíteni az *alkotmányos* jogot. A rendek végre összebeszéltek, hogy egy napon szokatlan korábbi órában fognak összegyűlni s a később érkező ellenmondót kizárják a teremből. Ugy lön. A későn érkező, miután az ajtón hasztalan dörömbölt, végre azt találta fel, hogy a kandallón mászik be a terembe. Épen mikor a rendek szavaztak, dugta ki a fejét, hogy az ő „*njepozvolim*”, „nem járulok hozzá”-t bekiáltta. De e pillanatban a kidugott fejet egy nemes észrevette, s kivont karddal leütötte. A határozat így lehetett érvényessé.

Nekünk a lengyel nemzet rokonszenves. Ha a lengyelek felébredt óhaja, amelynek erősítésére már egy nagy nemzeti bizottság alakult, hogy ismét szabad és önálló nemzetté válhassanak,

LEVÉL A HARCTÉRRE.

Kemény puskát szorító markod
Olyan régen nem fogott tollat.
Nem is tudom már: élsz-e, halsz-e,
Nem is tudom már: merre, hol vagy.
Lelkem élszál kutató utra.
Hová menjek? Hol találok rád?
Ott-e, ahol a szurony csillan
És ropogva szólnak a puskák?
Nagy szomorú messze mezőkön
Bús magyarok közt látlak téged,
Amint a hazaszálló felhőt
Aggodalmas nézéssel nézed?
Vagy onnan, ahol átlőtt szíved
Nyugosznak már a hős halottak,
Felzokogva visszarepüljek
És — csendes requiemet mondjak?!

HA MEGJÖSSZ.

Majd elvezetlek kis szobámba.
Nem jön be oda senki hozzánk.
Ráemeljük nagy szeretettel,
Egymásra fényes férfi-orcánk
Szólni kezdesz. A szemed lángban;
A szavad is izzó zsarátnok.
A diadalmas csaták leike
Szent tüzével engem is átfog.
Egyszer aztán a tűz kialszik.
Ajkadon békült mosoly szárnyal —
És megtanulok tőled: bátran
Szembenézni a bús halállal.

Somorjai Iván.

Ködfátyolképek.

Irta: Acél Ernő.

Egyik órában esik az eső, a másikban napernyővel védekeznek a hölgyek a forró napsugarak ellen. Pedig nincs már április, sőt a legszebb hónap, a költők kedves témáján, a májuson is tul vagyunk.

Nem csodálom, ha a költők szeretik a májust, sőt nagyon is természetesnek tartom. Az az ábrándozó, álmodó szépség, mely fázik a valótól, aranyának nézi az utca sarát, mindig remél, mindenkiben bizik, behunytt szemmel átöleli a világot, a májust a saját különös tulajdonának tekintti.

Bocsássunk meg nekik, a május ugyanis gyorsan mulik.

Bocsássuk meg ama fiatal lánykának is, ki egy sereg könyvre hajolva, barna fejét kezére támasztva tanulás helyett a távoli hegyekre néz.

Ott... ott azok mögött az erdős hegyek mögött!

Ott... ott azon a sik rónán, egy kedves, egy felejthetetlen városban lát egy kicsi házat. Kicsike ház, ráboruló, védelmező vén fájával, gyermekzsivajtól hangos udvarával, te vagy emlékeinek állandó tanyája. Téged keres s nem talál fel többet a nagy világon, boldog ha csak álomban is megsimogathatja a most már másnak nyíló virágokat s elsusoghatja: itthon vagyok.

Képzületében ott bolyong a keskeny virágágyak közt, de még nincs egyedül. Mellette épen akkora lányka, mint ő, csak-hogy az ellentétül az ő barna fűrteléhez, életvidám fürge mozdulataihoz, szöke, halványarcu, nyugodt, szinte mindig fáradt járásu. Két kicsi fiú s egy komolytekinetű szélesvállu férfi egészíti ki a társaságot.

— Menjünk be gyerekek! Édesanya vár a vacsorával.

— Megyünk édesapám! De ugye én megyek veled, én vagyok a te kedves lányod, engem szeretsz legjobban, ugye édesapám!

Igy cseveg a barna lányka s könnyű mozdulattal a férfi munkás kezébe lopja kicsi kezét. Ott benn vár rájuk az édes anya. Szerető tekintete végigsimogatja a gyermekarcokat. Még kicsinyek, még egészen az övék, még nagyon kell őket szeretni.

Szellő támad. Amott egy darab felhőből hull az eső. A fiatal leány felrezen. Felüti a legelső könyvet s monoton hangon tanulni kezd. Hangja mindinkább halkul, néhány perc múlva megint némán nézi a sűrűn szitáló esőt...

A kicsi ház udvarán sok-sok nép van. Harangozás közt egy koporsót visznek ki az udvarról. Félóra múlva a megtört édesanya sorba csókolja a gyermekeit:

— Én árváim! Én szegény árváim!

teljesedésbe megy, — mi annak csak örülni tudnánk. Országunk és az orosz medve határa között egy vallásos keresztény nemzet élne, amely sokat szenvedett s talán azon sokat okult is. Hogy boldog fejlődéséhez rendkívül nagy erőfeszítésre, igen bölcs önfegyelemre és igen nagy áldozatokra lenne szüksége, az a háboru sanyargatását is fenéig megízlelt országnál valami természetes dolog.

Vajha a lengyel nemzet, igazán felébredvén halálos hörgéséből, kiérdemelné és megnyerné azt a kegyet, hogy régibb himnuszszerű imádsága, amelyet már harminc és néhány évvel azelőtt a mi magyar ifjuságunk is szívesen énekelt: „Isten... téged térdre hullva kérünk, szabad hazánkat adjad vissza nekünk!“ meghallgatást találja. Mi a lengyeleket testvéreinknek tekintenők,
Csukovits János.

Az akarat nevelése.

Irta: Nagelreiter Alajos dr.

IV.

Nagyszerű könyvet olvastam a napokban: Edmondo de'Amicis „Cuore“ (a szív) című 338 oldalas világhírű könyvét, melyet a gyermekek számára írt, de a felnőttek, különösen a szülők és nevelők is igen nagy haszonnal olvashatnak, mert a gyermeklélek mesterről kézzel van benne megrajzolva. Válogatos gyermekpszichológia (gyermeklélektan) az egész könyv, mely a hitszegő olaszok földjén eleddig már 540 ezer példányban jelent meg és 25 fordítású élt (magyar is). Szébbnél-szebb, igen kedves és megható epizódok a gyermekvilágból, szívképző, lélek-nemesítő történetek képezik e nagyszabású könyvnek gazdag kincsét úgy, hogy szinte kiérezhető, hogy a nagynevű szerző főképp az akaratnevelést akarta szolgálni e kedves és széptartalmu könyvével. Sajnos, a leghatalmasabb motívum: a vallásos érzés, mely nélkül igazi akaratnevelés el

sem képzelhető, csak igen-igen gyéren van benne kidomborítva, mert az egész életünkre oly fontos kihatású szó: Isten, csak ritkán és elvéve fordul elő benne. E lényeges szépséghiba miatt azt lehet állítani, hogy e kiváló, világhírű olasz író „Cuore“ című művében egyoldalul dolgozott és az igazságkereső emberiségnek csak fél-munkát nyújtott.

Mivel a helyes akaratnevelés tulajdonképpen nem más, mint mélyreható és fegyelmezett önnevelés, mely vallás nélkül alig lehetséges, azért a helyes akaratnevelést csak az az író szolgálja igazában, aki istenadta tehetségével műveiben e legfontosabb élettényezőt: a vallást nem hagyja figyelmen kívül. Iróra nézve szebb feladatot és egyúttal nagyobb jutalmat alig ismernek mint, hogy könyvével figyelmes olvasóit az akarat hőseivé nevelje, akik mindig kitűnő és katonás fegyelemben bírják megőrizni akaratukat. Ezt a fenségesen ideális célt el is érheti az író, ha a vallásos motívumnak is az őt megillető méltó helyet biztosítja könyvében.

Hogy a vallásos érzés figyelembe vétele mily lényeges és szükséges tényező az akarat nevelésében, azt a nagyírű pedagógus Fr. W. Foerster is igen jól érezte, midőn „Lebensführung“ (11—15 Tausend) című híres munkáját megírta, amelyből készakarva kikapcsolta a vallást, mely eljárásával azt akarta elérni, hogy könyvét a vallástalan, az igen modern emberek is elolvassák. Nagy életbölcseletet tartalmazó könyvének utolsó fejezetében szükségesnek tartotta, hogy a vallásra vonatkozólag álláspontját férfiasan és nyíltan fejtegesse. Többek között így ír: „A multban el sem lehetett volna képzelni, hogy valaki könyvet írjon anélkül, hogy Istennel kezdje és Istennel végezze... A vallás ellen mindig csak oly emberek küzdenek, akik elvesztették a mélyebb realitás érzékét (valóság iránti érzékét). Minél inkább ismeri meg magát az ember, az életet és az embereket, annál inkább megérti a vallás lényegét és célját.“ Az egész fejezet elolvasásából megtudjuk Foerster meggyőződését; az emberi akaratra igazán hatni csak a vallási kérdés bevonásával tudunk. Más szóval: igazi akaratnevelés vallás nélkül lehetetlen.

A barna lányka némán csókolja a remegő, símogató kezét. A gyermeki szív nem tud szóval vigasztalni, annak csak csókjai vannak.

Az a korán megöszült szegény asszony mindenét gyermekeire áldozta. Egészségét kikezdte a gond. A kis ház még áll, de udvarán már ritkulnak a virágok, szárad a vén hársfa. Panasz nélküli szenvedés vert hajlékot a boldogság hajdani tanyáján.

A gyermekek nőttek. Ha el is felejtették a pótolhatatlan atya elvesztését, valami megnevezhetetlen mély szomorúság ott borongott mindegyik tekintetében.

O, az árvaság sulya öntudatlanul is oly nyomasztó.

Az a szegény asszony meg egyre öszült. Könnyek homályosították el az egykor sokak által csodált ragyogó szemeket, természetét megroppantotta az életért, a gyermekeiért folytatott küzdelem, örökös harc.

Sok év mult el, de mégsem igen sok.

Még nem fejezte be tanulmányait egyik gyermek sem, kire az anya szeme remény-nyel nézhetett, még nem volt, kire a legkisebbet bízhatta volna, mikor a rég ki-

merült test, sokat gyötrődött lélek megtört, az a szegény asszony egészen árvává tette gyermekeit.

S a szomorúság milyen csodát tett. Azt a növendéklánykát felnőtté varázsolta. Azon férfihoz illő elhatározást keltette benne, hogy a most összerombolt drága otthon helyett saját szorgalmából ujat alakít, oda gyűjti össze a mostani hontalanokat s megmenti, amit még megmenteni lehet.

S most már közel van a célhoz.

Néhány hónap mulva készen lesz a szalonkint összerakott fészek, együtt lesznek a szétrebbent madári-ák.

Ez a szép csábító kép vonja el most néhány percre figyelmét a tanulástól s a jól teljesített kötelesség, a tevékeny, boldogító testvéri szeretet fényes mosolya játszik ajkai körül.

Csak álmodj, álmodj barna lányka, az álom boldogit.

Előtted az élet, az ifjuság, a munka, még remélhetsz, ó, hisz még van miben.

Hát álmodj, álmodj barna lányka, a május gyorsan mulik.

Stanley Henry is teljesen igazolja Foerster álláspontját, midőn ezeket írja: „Csak vallásos meggyőződéssel érhetünk el igazi és lényeges előhaladást.“ A mindennapi élet is bizonyítja, hogy a helyes akaratneveléshez a vallás okvetlenül szükséges. Erre vonatkozólag az összes igazi pedagógusok véleménye megegyezik. A fontos életbevágó kérdés megvilágítására csak néhány esetet említek fel, melyet a gyakorlati élet nem ritkán szokott felszínre vetni.

Hallottam egy katonatisztról, aki legbizalmasabb barátjának őszintén bevallotta, hogy egyik nagy kísértése alkalmával épen a vallás volt az, amely szívében a természetes tisztességérzetet felébresztette úgy, hogy megundorodva kergette el magától az igéző szépségű, de szerencsétlen perditát. A vallás acélozta meg tehát akaratát, hogy a veszedelmes kísértést elkerülhette. Egy feltűnő szépségű cselédleányt a fiatal emberek rajongva vettek körül és közülük többen fényes ajándékokat ígértek és akartak neki adni, hogy bűnre vigyék. Azonban a leány női becsületére kényesen tudott vigyázni, a veszedelmes kísértéseket mindig kikerülte és a csábító ígéreteknek és legfényesebb ajándékoknak soha fel nem ült. Mi adta neki ezt az imponáló akaratot a jóra? Nem más, mint a szülői házban, templomban és iskolában nyert igaz, mély vallás.

Viszont, ahol hiányos a vallás, ott az akaratnevelés is hiányos, fogyatékos. A fiatalok fogházában azok a szánandó 13—18 éves fiatalok a vallási ismeretek hiányából származó akaratgyengeségben szenvednek. A szülői házban a vallás elhanyagolása miatt nem nyerhettek helyes akaratnevelést e szegény ifjak, kiknek legtöbbje lopásért kerül 3—12 hónapra a fogházba, mely időtartam alatt buzgó és lelkes emberbarátok főképp a vallásos érzést és az akaratot iparkodnak fejleszteni e sajnálatra méltó áldozatok gyengeakaratu lelkében. Ha még e háborus időben is akadnak a női becsületről megfélemedzők és a természetes tisztességérzetet sértő ifjak, akik valóságos botránykövei a társadalomnak, úgy ez csak azt bizonyítja, hogy e szánandó embertársaink nem részeseülnek igazi vallásosságon alapuló helyes és állandó akaratnevelésben...

Mivel a vallásos érzés és meggyőződés az akaratnevelés szent művészetében oly fontos tényező, édes mindnyájunknak szívvel lélekkel vállalva oda kell hatnunk, hogy hazánk társadalmának minden rétegében az oly égetően szükséges vallás a kellő pártolásra és megkedvelésre és mi a legfőbb: őszinte és hűséges gyakorlásra találjon.

Világháboru.

HÖFER JELENTÉSE:

Hivatalos. Budapest, aug. 24.

Orosz hadszíntér:

Bresztlitovsktól északnyugatra az ellenálló ellenséget tegnap Wierchowicze és Riasna környékén visszavertük és visszavonulásra kényszerítettük.

József Ferdinand főherceg hadserege a legutóbbi harcokban négy tisztet és 1300 főnyi legénységet fogott el.

Wlodawatól északkeletre szövetségeseink

▼ Szalámit, sajtót, akácméz, Pilseni Bürgerbräu-sört, mindenféle gyümölcsnedvet a legjobb minőségben jutányos árban ajánl ▼

Gruber János

csemegekereskedő

Megyei telefon 375.

Sopron, Várkerület 107/a szám. ▼

az ellenséget újból visszazoritották és tért nyertek.

Puchalo tábornagy hadseregéhez tartozó osztrák-magyar és német lovasság az ellenség üldözése közben bevonult Kowelbe és folytatja előnyomulását észak felé.

Keletgaliciában csend uralkodik.

Olasz hadszintér:

A tengeremléki arcvonal déli szárnyain nehéz tüzérségünk a Sdobba torkolatánál tegnap ellenséges tüzérséget elhalgattatott, továbbá Solanettonál egy olasz parti úteget romhalmazzá változtatott át.

Az ellenséges gyalogság, mely magát hadállásunkkal szemben a Monfalconétól keletre fekvő magaslaton fészkelte be, ütegeink tüzének hatása alatt menekülve hagyta el lövészárkait.

Csapatunk Polazzotól keletre két gyengébb előretörést, San Martinonál három, közvetlenül harc vonalunkig előrevitt támadást vertek véresen vissza.

Hasonlóképp meghiusult este az erősebb ellenséges haderőnek a tolmajni hídfő elleni előretörése.

A Flitseh és Raibl megerősített szakaszon az ellenséges gyalogság helyenkint közelebb nyomult erődvonalainkhoz.

A lavaronei és folgariai fensikon levő védőműveink tegnap újra élénk tüzérségi tűz alatt állottak.

A Stilsfer-Gochon levő hadállásainkat ellenséges tüzérség újra tűz alá fogta.

(M. S. O.)

HÖFER, altábornagy
a vezérkari főnök helyettese

A NÉMET VEZÉRKAR BESZÁMOLÓJA:

A nagy főhadiszállás jelenti:

Berlin, augusztus 24.

Nyugati hadszintér:

Az angol flotta Seebrügge előtt tegnap tett látogatása alkalmával partierődményeinkre mintegy hatvan-hetven lövés tett. A lövés okozta veszteségünk egy halott és hat sebesült volt. Ezenkívül célon túllőtt lövedékek még három belga lakost is megsebesítettek. Anyagi kár nincs.

A Vogézekben Münsterből északra napközben szünetelt a harc. Este a franciák újból megtámadták állásainkat Barenkoppon és attól északra. A támadásokat visszavertük. Állásainkba behatolt g enge ellenséges osztagokat kivertük és néhány alpesi vadászt elfogtunk.

A tegnap jelentett harcok alkalmával Barenkoppon egy árok rész ellenség kezén marad.

Loonál, Dixmidentől délnyugatra tegnapelőtt egyik harci repülőnk lelőtt egy francia kétfedelű repülőgépet.

Keleti hadszintér:

Hindenburg tábornagy hadseregcsoportja: A Njementől északra nincs változás.

A hadcsoport arcvonalának többi részén előrehaladtunk.

Kovnótól keletre és délre lefolyt harcokban csapatunk kilenc tisztet 1600 főnyi legénységet elfogtak és nyolc géppuskát zsákmányoltak.

Lipót bajor herceg tábornagy hadseregcsoportja:

Kleszceletől északkeletre emelkedő magaslatokon és a helységtől délkeletre elterülő erdős vidéken csapatunk az ellenséget tegnap újból megverték. Az üldöző csapatok a Bielowieška erdőhöz közelednek. Az ellenség veszteségei foglyokban több mint 4500 ember, továbbá kilenc géppuska.

Mackensen tábornagy hadseregének csoportja:

Az ellenség a Pulván és Pulwa torkolatától keletre, a Bugon át előrehaladó német

és osztrák magyar csapatok támadása elől kiűrtette állásait. Az üldözés folyamatban van.

Brest-Litovsk délnyugati arcvonalán rohammal elfoglaltuk a kapytowi magaslatokat.

Wladowától északkeletre levő mocsárvidéken előnyomuló csapataink üldözik a tegnap megvert ellenséget.

(M. E. S.)

Legfőbb hadvezetőség.

A német tengerészeti vezérkar jelentése

Berlin, aug. 24.

Wolf-ügynökség jelenti: E hó 16-án egy német tengeralattjáró naszád a finn tengerből torkolatánál torpedólövésekkel elsüllyesztett egy orosz segédcsirkalót.

Zeebrügge előtt 22-ről 23-ra virradó éjjel két ellenséges torpedóuzó megtámadott és vitéz ellenállás után elsüllyesztett egy német előrsi naszadot. A legénység egy részét megmentették.

BEHNCKE

a tengerészeti vezérkar főnökének helyettese.

●●● ELVBARÁTAINKHOZ! Kérjük ●●●
kath. társadalmunkat, hogy minden nyilvános helyiségben: kaszinóban, egyesületben, kávéházban, étteremben, dohánytözsdékben, fodrásznál :: követeljék az „ÚJ ÉLET“-et. ::

Hírek.

A trónörökös pár újabb kiténtetése.

Őfelsége Károly Ferenc József vezérőrnagy főhercegnek és Zita főhercegasszonynak a Vöröskereszt érdemcsillagát a hadi-ékitménnyel adományozta.

Vaszary Kolos nagy beteg. Vaszary Kolos bíboros, Magyarország volt hercegprimása a napokban tüdőcsuchurutban megbetegedett. Balatonfüredi villájában ápolják az egyházfejedelmet. Láza nagyon magas s agg korára való tekintettel állapota válságos.

Személyi hírek. Bjelik Imre tábori püspök tüdőgyulladására már annyira megjavult, hogy túl van a veszélyen s 3 heti kurára Reichenhallba mehetett. — Fetser Antal megyéspüspök üdülés céljából a Nagyvárad melletti Püspökfürdőre utazott, honnét a hó végével tér vissza székelyre. — Szeptember 1-én az esti vonattal Bécsbe utazik a várost képviselő tisztelgő küldöttség dr. Töpler Kálmán polgármester vezetése alatt. A küldöttség 2-án jelenik meg Őfelsége előtt.

Kiténtetések. A király Gaál Ferenc a szombathelyi felmérési feltgyelőség kataszteri mérnökét, a 18. honvédegyalozred tart. főhadnagyát az ellenség előtt tanúsított bátor magatartásáért a legfelső dicséret elismerésben részesítette. — A hivatalos lap vasárnapi száma szerint a király az ellenség előtt hősi halált halt Otócska Jenő 11. huszárezredbeli tart. főhadnagynak a hadidiszitményes 3. osztályu katonai érdemkeresztet adományozta. — Lovag Ungewitter Ágost és Kő József 76. gyalogezredbeli századosok az ellenség előtt tanúsított bátor magatartásukért, Őfelsége legmagasabb elismerésében részesültek.

Esküvő. Dr. Keresztes Gyula tart. főhadnagy, a soproni kereskedelmi és iparkamara másodtitkára, örök hűséget esküdött arájának Páris Margitnak. — Ohr József községi jegyző oltárhoz vezette Baán Matild urhöllyet. Tanuk Várkonyi Fidél és Pammer Odillo tanárok voltak.

Eljegyzés. Molnár László tart. honvédezáslós a kolozsvári gazdasági akadémia tanára f. hó 22-én jegyezte el Eberhardt Margitkát, Eberhardt Antal magánzó bájos leányát. Gratulálunk.

Hősi halál. Klausz Kálmán a 11. vadászszázalaj főhadnagya az olasz harctéren 27 éves korában hősi halált halt. Klausz Lajos nagykereskedő családja rövid idő alatt már második tagját veszítette a most folyó háboruban.

A bencésrend gyásza. Bálint Venánt István szentbenedekrendi áldozópap, nyug. alperjel és jószágkormányzó, a zalavári apátság konventtagja, f. hó 22-én a haldoklók szentségeivel ellátva 61 éves korában a celldömölki közokrházban jobb létre szenderült.

Halálesetek. Prágai tudósítás szerint Hennig Frigyes színművész neje, a soproni születésű Hofman Elza, rövid szenvedés után 23 éves korában elhunyt. A fiatal művész a bécsi konzervatorium végzése után kedvelt zongoratanárnó lett szülővárosában s ezelőtt alig négy hónappal nyújtotta kezét a jónévű prágai színésznek. A boldogultban Hofman Ulrik és neje egyetlen gyermeküket gyászolják. — Zichy Mesko Jakab gróf Henrik fia, ki az idén végezte Sopronban a főgimnázium VI-ik osztályát, Bécsben vakbéloperáció után elhunyt. Temetése Fülesen lesz a családi sírboltban.

Új kántor Csapodon. Csapod község iskolaszéke a megüresedett kántortanítói állásra megválasztotta Árpás Ignác oklevelés kántortanítót. Az új kántor a győri tanítóképzőnek volt jeles növendéke.

Egyházmegyei hír. Fetser Antal győri megyéspüspök Kárall Máté tart. tábori lelkész helyébe Tatabányára ideiglenesen Somogyi Antal ujmisés áldozópapot küldötte káplánnak.

Elismerés egy állatorvosnak. Kovarzik Károly állatorvos, tavasszal történt bevonulása után, a battoni Besnyőn létesített katonai lovak kórtelepének vezetésével bízott meg. Széleskörű, szakavatott tudásával, a sebesült és beteg állatok nagyobb részét ismét szolgáltra képessé teette s ez által a kincstárnak új állomány beszerzése — ha csak részben is — fölöslegessé vált. Kovarzik Károlynak, Sopronnémetibe történt áthelyeztetése alkalmával, a helyőrség parancsnoka elismerő köszönetét fejezte ki kötelessége gondos és lelkiismeretes teljesítéseért.

Adományok. Dr. Winkler Adolf kir. tanácsos és neje Weisz Mária Sopronból való elköltözésük alkalmából a harcban elesettek családjai részére 400 K-t, a rokkant katonák részére 300 K-t és a Vöröskereszt részére 300 K-t ajándékoztak, amely nemes szívű adományokért a polgármesteri hivatal hálás köszönetet mond. — Özv. Tóth Emilia urnő a helybeli nőegyletnek 50 K-t adományozott, melyért Schwartz Miklósné, az egyesület elnöknője, ezúton mond hálás köszönetet.

A vak katonák részére egyházmegyénkben f. hó 8-án rendezett templomi gyűjtés eddig megállapított hozzávetőleges eredménye 20.000 korona.

Elhalasztott ünnep. A Germania jelentése szerint a Szentatya elrendelte, hogy X. Pius pápáért az ünnepélyes requiem november 5-én mondassék a Sixtini kápolnában. A pápa koronázásának évfordulóját pedig nem szeptember 6-án, hanem december 22-én fogják megünnepelni.

Sopron vármegye állandó választmánya f. hó 30-án d. e. 10 órakor tart ülést, amelyen a rendkívüli közgyűlés tárgyait előkészítik.

Tejvizsgálat. Szombaton reggel, a vegyelemző állomás vezetősége a győr-ebenfurti vasuton tejvizsgálatot tartott, melynek alapján az eladásra kerülő 1200 l-nyi tejet kifogástalannak minősítette.

Baleset. A pár napelőtti zivatar súlyos balesetet okozott. Egy tisztből és katonarvosokból álló lovaglótársaság egyik tagjának lova, a zivatartól megijedve megbokrosodott s elgázolt egy idősebb nőt. A kulcsonttörést szenvedett sebesült orvosi kezelés alatt van.

Ünnepély. A lyceumban elhelyezett tartalékkórházban a király születésnapján kis keretben ugyan, de szépen sikerült ünnepélyt rendeztek Skáríts, Rupprecht Riza és Vik betegápoló hölgyek. Ismerőseik körében gyűjtést indítottak s az ünnepélyre a 200 sebesültnek 45 liter bort, 14 kalácsot, sok cigarettát, a mohamedánoknak meg bor helyett befőttet nyújtottak. A gyűjtött ajándékok kiosztása előtt a kórházi parancsnok méltatta az ünnepet német s szláv nyelven, az egyik beteg hős pedig magyar nyelven mondott sikerült beszédet.

Sopron vármegye 1914. évi jelentése most jelent meg simonyi Hajas Antal alispán szerkesztésében. Az 1914. október havi közgyűlésen elhatározták ugyan, hogy a beállott rendkívüli körülmények és nyomdai nehézségek miatt ilyen nem adnak ki, mégis azért, hogy az évi jelentésekben egy se hiányozzék és az érdeklődők a szükséges adatokat könnyebben megtalálhassák, a főbb eseményeket az 1914. éviékkal összefüggően, az alispán ezt is kiadta. A személyi adatoknál még egyszer kegyeletes megemlékezés történik Molnár István főjegyzőről, kinek emlékét a megye azzal örökölte meg, hogy az ő nevét viselő 10.000 K-ás alapítványt tett, melynek kamatai a tisztviselők vagyontalan gyermekeinek fölsegélyezésére szolgálnak. Az 1914. évről szóló jelentés nagy terjedelmű legközelebb szintén megjelenik.

Iskolai értesítés. A bencés főgimnáziumban az 1915/16. tanévre a tanulók beírása szeptember hó 1., 2. és 3. napján lesz a bencés székház igazgatói irodájában d. e. 9 órától 12-ig. Az első osztályba lépő tanulók és azok, akik más intézetből jönnek magasabb osztályba, születési és újraoltási bizonyítványukat is tartoznak megmutatni. A javítóvizsgálatok augusztus 31-én, a pótló és magánvizsgálatok augusztus 31-én és szeptember első két napján lesznek; jelentkezni rájuk augusztus 31-én az igazgatónál kell. Az igazgatóság. — *A helybeli Orsolyita-rendiek intézetében* a beiratások szeptember 1-én kezdődnek, kivéve a külső elemi iskolát, amelybe szeptember 3-ától kezdve lehet csak beiratkozni. — *A soproni m. kir. áll. polgári iskolában* a beiratások szept. 2-án, 3-án és 4-én délelőtt 8—12 óráig tartanak. Szeptember 1-én 8—12 óráig pótvizsgák, szept. 2-án délután 2—5 óráig felvételi vizsgálatok lesznek. A rendszeres előadás 6-án kezdődik. Tandij egész évre 20 K, ezenkívül 3 K beiratási, 1 K könyvtári, 1 K értesítői, 1 K utalapi díj fizetendő. — *A soproni belvárosi és a Szt. Mihályról c. róm. kath. elemi fiúiskolákban* a mindennapi iskolába járó tanulók felvétele és beiratása szept. hó 1., 2. és 3-án délelőtt 8—12 óráig a Szt. Mihályról c. iskola épületében (Szt. Mihály-utca 1, Jégverem 1) történik. Az ünnepélyes „Veni Sancte“ szeptember hó 4-én, reggel 7 órakor a Szt. Lélek-templomban fog megtartani. Erre csak a belvárosi iskola V. és VI. és a külső iskola III. és IV. oszt. tanulói jelennek meg. A rendes tanítás hétfőn, szept. 6-án kezdődik. A felvétel feltételei ugyanazok, mint az előző években. Mivel a belvárosi iskolaépület hadikórháznak van berendezve, egyelőre az összes tanulók — felváltva — a Szt. Mihályról c. iskola 4 tantermében részesülnek oktatásban, még pedig: A) Belvárosi iskola. I—IV. A) osztályai hétfőn, szerdán és pénteken délelőtt 8—12 óráig, I—IV. B) osztályai kedden, csütörtökön és szombaton délelőtt 8—12 óráig, V. és VI. osztály kedden és pénteken délután 1—4 óráig. B) Szt. Mihályról c. iskola: I—IV. osztály hétfőn, szerdán, csütörtökön és szombaton délután 1—4 óráig. Azon szülőket, akik az Ikva-patak jobb partján laknak, felkérjük, hogy gyermekeiket, íő leg hetivásárnapján, maguk, vagy megbízott felnőttek kísérik az iskolába és tanítás után, onnan haza. Ismétlő iskolai tanítás egyelőre nem lesz. Az igazgatóság.

Sopron vármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 30-án hétfőn d. e. 11 órakor rendkívüli közgyűlést tart, amelynek tárgya az alispán ama javaslata, hogy az ellenség-től elpusztított felvidéki falvak fölépítésére szavazzon meg névszerint való szavazással az 1915. évre kivetendő, egyszer s mindenkorra fizetendő 2%-os pótdát s az így befolyó összeget bocsássa a hazafias cél szolgálatában a m. kir. kormány rendelkezésére. A tárgysorozat második pontja a m. kir. belügyminiszter rendelete a gabonaszerezés körül való eljárásról.

Az új ezüst koronások. Legközelebb a jegybank új ezüst koronásokat fog forgalomba hozni. Az új egykoronások külső képe más lesz, mint a régieké s hátlapjukon „1914—1915“ fölírás lesz egy babérkoszorúval övezve. A most forgalomban levő egykoronásokat rövidesen be fogják vonni. November 15-ike után már csak az ezüst-értékükön váltja be a jegybank a régi egykoronásokat s így remélhető, hogy az a rengeteg sok egykoronás ezüstpénz, melyet a háboru folyamán kivontak a forgalomból, november 15-ig napfényre kerül a falusi ládafiákból.

Új hivatalos órák a városházán. A hivatalos órák 1915. évi szeptember hó 1-étől kezdve ismét reggeli 8 órától délutáni 2 óráig állapított meg, mely beosztás nem vonatkozik azokra a hivatalokra, amelyekre nézve az általánostól eltérő hivatalos idő van megállapítva.

Iparosok figyelmébe! Tekintettel a tanoncoknak az iparos tanonciskolába való közeli beiratására, szükségesnek tartjuk az iparosság tájékozásául a kereskedelemügyi miniszter 130.597/914. VII. A. szám alatti rendeletét közölni: „A jelenlegi háborus viszonyok között szükségesnek találtam az ipar és kereskedelem lehető zavartalan lebonyolítása érdekében intézkedni, hogy az iparos és kereskedőtanoncok közül az iskolabajárás kötelezettsége alól egészen, vagy részben felmentessenek azok, akik az üzemben, vagy műhelyben ezen időre is nélkülözhetetlennek bizonyulnak. E végből a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ural egyetértőleg elrendelem, hogy felmentendők a mester vagy munkaadó, illetőleg helyettese megkeresésére mindazok az iparos- vagy kereskedőtanoncok, akik olyan üzemekben vagy műhelyekben dolgoznak, hol katonai szállításokkal vannak igénybevéve, vagy a melyek tulajdonosa, vezetője, vagy a segédek nagyobb része katonai szolgálatra behivatott. A kivételes helyzetre való tekintettel felhatalmazom az illető iparos- és kereskedőtanonciskolai igazgatóságokat, hogy ezen felmentéseket a méltánylandó esetekben saját hatáskörükben adják meg. Az iparhatóság vagy kerületi királyi iparfelügyelő felhívására azonban a felmentés

föltétlenül megadandó. E kivételes intézkedés csakis a háboru tartamára bír érvénnyel.

Törvényszék. Szigeti Béla, soproni születésű, márczfalvai segédjegyző behajtott községi pénzeket saját céljaira fordított. Főnökétől elbocsátva Sopronba jött, a jegyző helyettesének adva ki magát, több céget megkárosított. Az esküdtszék 5 havi börtönre és 30 K pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

Gondnokság alá helyezések. A soproni kir. törvényszék a rábaszentandrásai illetőségű Bodács Lidiát gyengeelméjűség okából, Csikor Béla jobaházi birtokost siketnémaság okából, Steiner János harkai lakost pedig elmeengesség és siketnémaság okából gondnokság alá helyezte.

Horváth József

hatós. enged. közvetítő-, cseléd-szerző-intézet és pincérügynök.

Sopron. Uj-utca 6. sz. Telefon 222.

Közvetíték eladást és vevést, házakat, birtokokat, vendéglőket, löwereket, kerteket, lakásokat és mindennemű személyzetet. — Tartok egyszersmind egy lakáshirdetőt kiadó lakásokra.

Közeledik!!!

az iskolaév megnyitása, amidőn minden diák új vagy használt könyvet vásárol. Minthogy az új könyvek gyorsan tönkremennek, ha nincsenek bekötve, a használtak pedig ugys új kötésre szorulnak — azért már most kívánatos, hogy kötés alá kerüljenek, mert az iskolaév megnyitásakor rendszerint munkatorlódás szokott előállni. **Könyvek bekötését** bármilyen kivitelben elvállalja

Piri és Székely

könyvnyomdája, könyvkötészete és vonalzó-intézete
Sopron, Ferenc József-tér 5. sz.
Telefon 394. A városház mellett. Telefon 394.

Soproni Takarékpénztár

SOPRON

Széchenyitér 19. szám

Alapított 1842.

Felek részére nyitva
d. e. fél 9-től 12-ig,
délután 3-tól 5-ig.

Fiók: Ruszt

Ferenc József-tér

Betétek takarékkönyvecskékre és folyószámlára

Jelzálogkölcsonök

Előleg értékpapírokra

Váltó elszámítás

Tőzsdei megbizások

Sorsjegyek, külföldi pénznemek

Az összes bankügyekben legelőnyösebb kiszolgálás.
Safekasszák bérbeadása.